

“Niet alle risico's zijn uit te sluiten”

Steeds meer cumelaondernemers worden zich bewust van het nut van de risico-inventarisatie & -evaluatie. Loon- en grondverzetbedrijf Fa. R. de Regt uit Etten-Leur betreft de medewerkers er actief bij. “Dat zorgt voor betrokkenheid en draagt bij aan de veiligheid op het bedrijf.”

Hij zat te dicht op de band van de waterwagen tijdens het bijpompen van een band. Een gewoonte. De slang is nu eenmaal niet langer, maar volgens de regels van de risico-inventarisatie & -evaluatie is dit wel degelijk een gevaarlijke situatie en moet de slang of langer zijn, of moet de band worden opgepompt in een aparte kooi. “Het blijft een lastige situatie”, zegt Conny de Regt van loon- en grondverzetbedrijf Fa. R. de Regt in Etten-Leur, die met het geval werd geconfronteerd. “Vaak doen de jongens dit even tussendoor. Een kooi is een behoorlijke investering. We willen nu na de risico-inventarisatie wel de slang gaan verlengen, zodat de jongens achter de band kunnen blijven als ze aan het oppompen zijn. Dat maakt de situatie wel veiliger.”

Afgelopen najaar kreeg het bedrijf veiligheidsdeskundige Peter Bredius van Stigas over de vloer om de risico's van het bedrijf in kaart te brengen. Hij komt vaker dit soort situaties tegen. “Vaak worden dingen even snel zus of zo gedaan, maar toch brengt het een extra risico met zich mee. Sommigen

Risico-inventarisatie & -evaluatie

Met een risico-inventarisatie & -evaluatie worden de gezondheids- en veiligheidsrisico's op het bedrijf in kaart gebracht. De werkgever maakt deze voor de mensen die er werken, de gezinsleden en voor bezoekers. Veel risico's zijn al met kleine aanpassingen en weinig kosten weg te nemen. Een risico-inventarisatie & -evaluatie voorkomt ongevallen, ziekteverzuim en langdurige arbeidsongeschiktheid. De risico-inventarisatie & -evaluatie is een wettelijke verplichting. Voor het cumelabedrijf moet die door een externe veiligheidsdeskundige worden getoetst als het bedrijf meer dan 25 medewerkers heeft of als dat nodig is voor VCA. Actualisatie dient te gebeuren om de vier jaar, bij VCA om de drie jaar, of als er een grote verandering heeft plaatsgevonden, zoals een verhuizing of de aanschaf van een nieuwe machine.

Voor meer informatie: www.stigas.nl. Of bel met de servicedesk: (085) 044 07 00.

zeggen: ‘Het gaat al twintig jaar goed zo’, maar toch kan het een keer verkeerd gaan. Ik probeer altijd met werkgevers in gesprek te gaan om ze te overtuigen van het nut. Een geblesseerde werknemer kost meer dan een slang verlengen.”

Wettelijk verplicht

De risico-inventarisatie & -evaluatie is wettelijk verplicht (zie kader). Bij de meeste cumelabedrijven is VCA de grootste drijfveer. De risico-inventarisatie & -evaluatie is daar onderdeel van. Maar ook bij andere werkzaamheden wordt er steeds vaker om gevraagd. “Denk aan agrarische loonbedrijven”, stelt Bredius. “De risico-inventarisatie & -evaluatie maakt steeds vaker onderdeel uit van voedselveiligheidscertificaten.”

Hij merkt dat het bewustzijn bij werkgevers de laatste jaren aan het toenemen is. “Een risico-inventarisatie is niet meer en niet minder dan op een rijtje zetten wat de potentiële risico's voor veilig en gezond werken in je bedrijf zijn. Vervolgens komt het belangrijkste deel, namelijk het evalueren. Wat zijn de grootste risico's, die je het eerste wilt aanpakken? Enkele jaren geleden werd de risico-inventarisatie & -evaluatie echt gezien als iets wat moest. Nu zien werkgevers de meerwaarde ervan in en zijn ze bereid om aandachtspunten voor verbetering op te pakken. Zo waren gehoorbeschermers tien jaar geleden nog een uitzondering, nu worden ze gezien als gemeengoed”, aldus Bredius. Dat komt deels door de nieuwe generatie cumelaondernemers, meent hij. “De nieuwe generatie krijgt arbeidsveiligheid ook als vak op school. Ze zijn gewend aan meer papierwerk dan de oudere generatie en staan er dan ook welwillender tegenover.”

In toolboxmeetings

Bij De Regt wordt niet alleen gewerkt met het invullen van een standaardformulier, zoals bij veel bedrijven met minder dan 25 werknemers wordt gedaan. De Regt gebruikt toolboxmeetings om de risico-inventarisatie & -evaluatie onder de negen medewerkers toe te lichten en te bespreken. “Op deze manier zorgen we voor betrokkenheid onder de medewerkers, zodat ze zich ook daadwerkelijk aan de voorgenomen aanpassingen houden”, stelt Conny. “Daarnaast geven we op deze manier ook het personeel de mogelijkheid om te reageren en tips aan te dragen. Vaak worden er wel zaken tussen het werk door gezegd, maar dat vergeet je dan net op te schrijven. Bij toolboxmeetings wordt alles genoteerd.”

Zo wordt er bij de aanschaf van nieuwe machines rekening gehouden met de wensen van het personeel: de net bestelde trekker is uitgerust met voorasvering. Ook merkt De Regt dat

medewerkers elkaar onderling wijzen op veiligheid. "Ze wijzen elkaar op het opruimen van de spullen om de vloer schoon te houden. Ze zien in dat dat bijdraagt aan veiligheid." Ook de planner van het bedrijf speelt een rol in de risico-inventarisatie & -evaluatie. Hij houdt rekening met de persoon op de kraan of trekker. "We hebben een medewerker met rugklachten. Een hele dag stil zitten op een kraan of trekker houdt hij niet vol. Onze planner probeert voor hem variatie in het werk te brengen, waardoor hij zo nu en dan voor een kort klusje even uit zijn kraan kan."

Niet alles uit te sluiten

Veel voorkomende risico's liggen op het gebied van geluid, lichamelijke belasting en het afschermen van de aftakastussen. Ook zelfbouw is echter een groot aandachtspunt in de cumelasector. "De sector staat toch bekend om veel zelfgebouwde of verbouwde machines. Deze zelfbouw maakt het werk misschien wel gemakkelijker, maar de machine voldoet vaak niet aan de verplichte machinerichtlijnen (CE) en veiligheidsaspecten. Het is belangrijk daarbij stil te staan en zo nodig aanpassingen te doen."

Het werken langs de weg, het hijsen met grondverzetmachines en het keuren van machines zijn onderwerpen die vaak wel in orde zijn. "Als er iets moet veranderen, gaat het vaak om kleine aanpassingen, waardoor het toch weer een stukje veiliger wordt", stelt Bredius. "Niet alles hoeft meteen te worden aangepast. Het plan van aanpak is een meerjarenplan. Het gaat om prioriteiten stellen."

Toch vallen niet alle risico's uit te sluiten. Ook niet met een risico-inventarisatie & -evaluatie, weet Bredius. "We proberen alle risico's in kaart te brengen op een bedrijf, maar je kunt niet alles inschatten. Laatst ben ik met een ondernemer meegegaan naar de rechtbank, omdat er bij zijn bedrijf een trilblok uit de graafmachine was gevallen was met dodelijke afloop. Dat risico stond niet beschreven in de risico-inventarisatie & -evaluatie. De vraag is altijd: hoever ga je? De Inspectie SZW heeft gemakkelijk praten, want die oordeelt achteraf. Wij moeten de risico's van tevoren inschatten. Impliciet houdt het ook in dat je bepaalde kleine risico's accepteert. Belangrijk is wel dat de medewerkers dan weten dat die risico's er zijn en hoe zij daarmee moeten omgaan."

Sectorkennis is daarbij erg belangrijk, stelt hij. "Met een standaard vragenlijst breng je wel structuur aan, maar de sector is zo divers dat het belangrijk is om ook daarbuiten te kijken. Ik raad dan ook elke werkgever aan, ook al heeft hij minder dan 25 medewerkers, een externe veiligheidsdeskundige in te schakelen."

Voor De Regt was de actualisatie van de risico-inventarisatie & -evaluatie wel weer even een goed moment om alles onder de loep te nemen. "We kunnen nu weer de puntjes op de i zetten", zegt Conny. "Zo blijft het afschermen van de aftakastussen een aandachtspunt, maar met sommige dingen kun je niet meer doen dan ze aankondigen. Dat medewerkers gebruik kunnen maken van een bedrijfsarts bijvoorbeeld. Er gaat weinig mis, dus ik denk dat we al veel goed doen."

TEKST: Marjolein van Woerkom

FOTO'S: Marjolein van Woerkom en Stigas

Vloeibare kunstmest wordt standaard op een pallet gezet, zodat deze gemakkelijk met de shovel is te verplaatsen.

Lampje vervangen. Veiligheid en zichtbaar zijn in het verkeer zijn ook onderwerpen die te maken hebben met de risico-inventarisatie & -evaluatie.

De heftruck maakt het sjouwen gemakkelijker.

Aftakastussen zijn op veel loonbedrijven nog steeds een aandachtspunt.